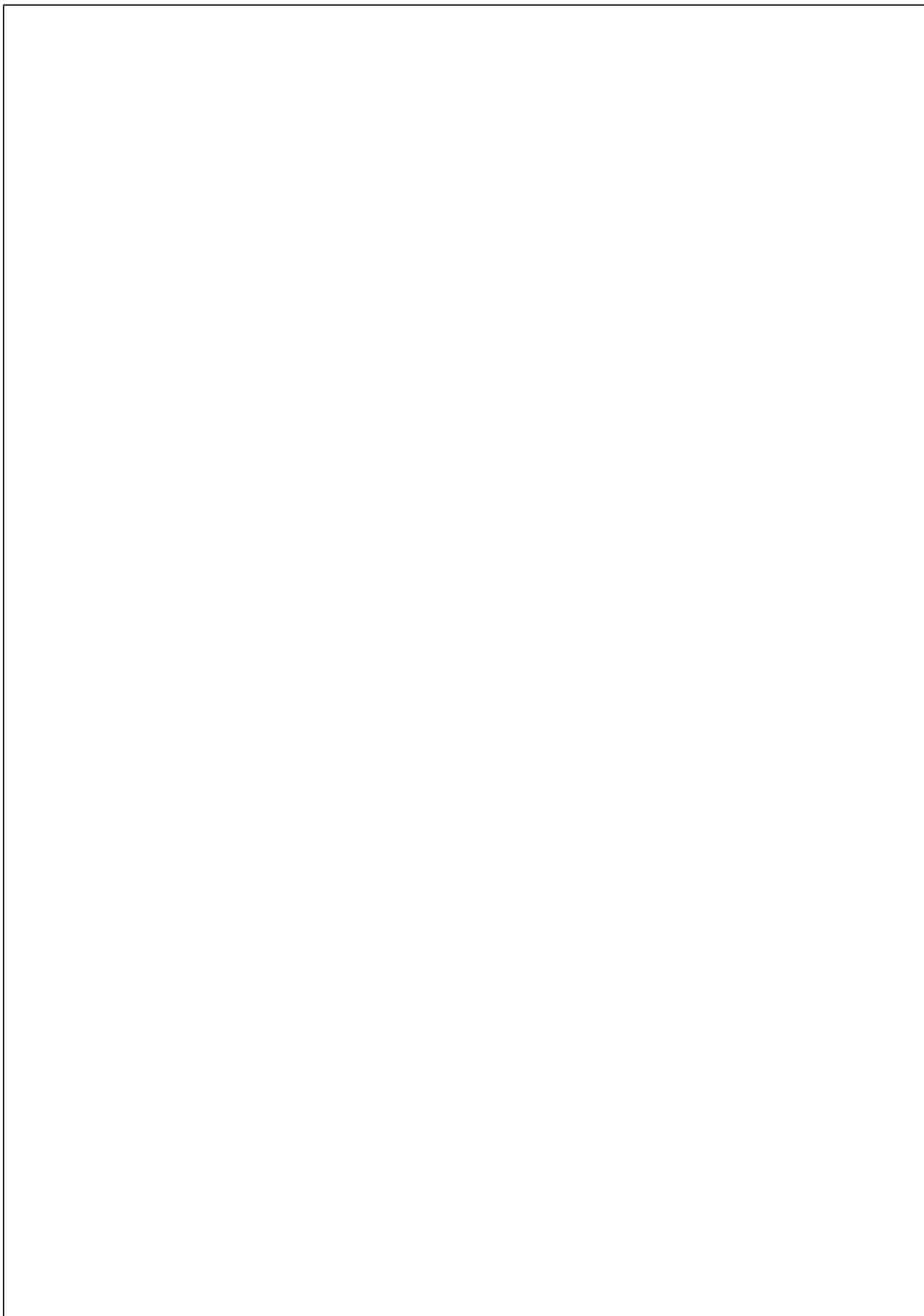

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/197902,Krzysztof-Pawluczuk-Sokoly-i-Latajace-Fortece.html>
28.02.2026, 03:44

Krzysztof Pawluczuk: Sokoły i „Latające Fortece”

Jednym z istotnych osiągnięć Sokolstwa Polskiego w Ameryce podczas II wojny światowej była akcja zakupu obligacji wojennych na pokrycie kosztów bombowców Boeing B-17, określanych mianem „Latająca Forteca”, dla lotnictwa Stanów Zjednoczonych. Stanowiła ona element rozpoczętej we wrześniu 1943 r. trzeciej wojennej pożyczki USA.

21.02.2024

Obligacje wojenne były to dłużne papiery wartościowe, emitowane przez amerykański rząd w celu pokrycia ogromnych kosztów zakupu broni i sprzętu wojskowego oraz prowadzenia operacji militarnych. Były zasadniczo pożyczką dla rządu.

Władze oferowały ich sprzedaż według stopy zwrotu poniżej stopy rynkowej oraz osiągnięcie największych zysków dopiero po okresie od 10 do 30 lat. Ze względu na powyższe starano się osiągnąć zamierzony efekt poprzez ogromną akcję propagandową o charakterze patriotycznym i emocjonalne apele do całego społeczeństwa.

300 tysięcy dolarów za samolot

Prezydent Stanów Zjednoczonych Franklin D. Roosevelt w dniu 26 lipca 1943 r. oficjalnie proklamował, że w czwartek, 9 września 1943 r., zostanie uruchomiona trzecia pożyczka wojenna. Sokolstwo, podobnie jak w poprzednich latach, włączyło się aktywnie w promocję i wsparcie wydatków militarnych państwa. W tym przypadku udział związku miał bardzo konkretną formułę.

Po porozumieniu się z lokalnymi władzami, zarząd Sokolstwa na swoim sierpniowym posiedzeniu uchwalił przeprowadzenie dwumiesięcznej kampanii, mającej na celu zakup obligacji wojennych na kwotę 300 tysięcy dolarów. Suma ta miała pokryć koszt zakupu ciężkiego samolotu bombowego Boeing B-17 „Latająca Forteca”, któremu, w przypadku sukcesu zbiórki, nadano by nazwę „*Polish Falcons of America*”.

Zakupiony samolot miał uczestniczyć w wyczekiwanej inwazji na okupowaną przez Niemcy część Europy. Akcja miała być skierowana zarówno do członków Sokolstwa, jak i do całej amerykańskiej Polonii, i rozpoczynać się również w dniu 9 września 1943 r.

Komunikaty w tej sprawie zostały rozesłane do wszystkich okręgów i gniazd związku. Polecono lokalnym strukturom organizowanie komitetów sprzedażowych. Sam zarząd Sokolstwa, rozpoczynając kampanię, zakupił obligacje na kwotę 25 tysięcy dolarów.

W każdym numerze oficjalnego organu prasowego związku „Sokół Polski” podawano długie listy nazw gniazd i nazwisk osób, które zakupiły obligacje oraz kwotę, jakie na to przeznaczyły. Członkowie Sokolstwa tworzyli liczne komitety sprzedaży obligacji oraz punkty ich dystrybucji. W akcję włączyli się artyści, sportowcy, a nawet uczniowie szkół.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Artykuł